

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/57/2016
Identifikačné číslo spisu:	2114011426
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniel Hudák
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:2114011426.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Hudáka, sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom dňa 27. septembra 2017 v Bratislave, v trestnej veci obvineného A. U. pre prečin nedovolanej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák., o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/76/2015, zo dňa 04. februára 2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného A. U. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 4T/62/2014, zo dňa 16. októbra 2014 bol obvinený A. U. uznaný vinným z prečinu nedovolanej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 28. augusta 2013 v čase okolo 16:05 hod. v Trnave, Na Hlinách, pred obytným domom 26 neoprávnene prechovával sušené konope - marihuanu s hmotnosťou 120 mg, ktoré obsahovalo viac ako 10 mg účinnej látky THC, čo zodpovedá 1 obvykle jednorázovej dávke drogy, spôsobilej po aplikovaní ovplyvniť stav ľudskej psychiky pôsobením na centrálny nervový systém, ktorú neoprávnene prechovával v oranžovo šedej kovovej krabičke a ktorú si zabezpečil nezisteným spôsobom, pričom rastlinná látka marihuana je v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov zaradená do I. skupiny psychotropných látok, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 1 (jeden) mesiac, so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Voči predmetnému rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Trnave uznesením, sp. zn. 6To/76/2015, zo dňa 04. februára 2016, zamietol.

Proti predmetnému rozhodnutiu podal obvinený dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. g/ a písm. i/ Tr.

por., v ktorom uviedol takmer totožné dôvody ako pred odvolacím súdom. Krabička s rastlinným materiálom, na ktorú súd prihladol ako dôkaz v trestnom konaní, bola získaná nezákonným spôsobom, kedy bol obvinený po výzve policajtov okrem predloženia občianskeho preukazu, povinný vyložiť z vreciek všetok ich obsah, v ktorých sa nachádzala aj spomínaná krabička s malým množstvom marihuany. Príslušníci polície, ktorí zákrok vykonali, vypovedali rozdielne o skutočnostiach, ktoré boli dôvodom na legitimovanie obvineného, pričom sa zhodli na tom, že osoba páchatel'a sa im zdala nervózna, a preto sa rozhodli ju skontrolovať. Táto skutočnosť v žiadnom prípade nemôže byť dôvodom na legitimáciu osoby. K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uviedol, že dávku, ktorá bola pri kontrole zaistená (sušené konope s hmotnosťou 120 mg, ktoré obsahuje 10 mg účinnej látky, teda v percentuálnom vyjadrení menej ako 10%) nie je možné považovať za jednu plnohodnotnú „obvykle jednorázovú dávku drogy“ - toto je pojmom právnym, a preto si KEÚ PZ Bratislava nemôže svojvoľne rozhodovať o tom, čo považuje za obvykle jednorázovú dávku drogy a ani stanovovať jej množstvo, nakoľko uvedené je úlohou súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní (1To/168/2001, 4To/127/2011). Znalecký posudok má slúžiť predovšetkým na to, aby stanovil, či sa jedná o drogu, aké je v nej množstvo účinnej látky a či je spôsobilé ovplyvniť psychiku konzumenta. Pojem „obvykle jednorázová dávka“ sa v súdnej praxi odvodzuje pri jednotlivých druhoch drog od jej hmotnosti - hmotnostné kritérium a ďalším kritérium je množstvo účinnej látky. Ak zaistená droga nemá požadovanú kvalitu, nejde totižto o látku schopnú ovplyvniť psychiku človeka. Spojenie hmotnostného kritéria a množstevného kritéria je nutné aplikovať v tomto prípade na rastlinu konope. Z uvedeného vyplýva, že u rastliny konope bolo dodržané množstvo účinnej látky THC, avšak nie hmotnostné kritérium, kedy bolo u obvineného nájdené len 120 mg uvedenej rastliny. Súdna prax už dlhodobo vychádza z toho, že za obvykle jednorázovú dávku sa považuje množstvo aspoň 500 mg (0,5g) vysušenej marihuany.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava podaním zo dňa 24. júna 2016, ktorý navrhol dovolanie obvineného odmietnuť v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por., nakoľko nie sú splnené dôvody dovolania. Obvinený vo svojom dovolaní len vyhodnocuje vykonané dôkazy, pričom absentuje rozhodná časť predmetného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.. Obvinený nenamieta spáchanie skutku ako takého, namieta len výhradne zákonnosť zaistenia dôkazu, ktorý priamo usvedčuje obvineného zo spáchaného trestného činu. Marihuana bola zaistená na základe ustanovenia § 89 ods. 1 Tr. por., teda dobrovoľným vydaním zo strany obvineného, ktorý v priebehu celého prípravného konania zákonnosť zaisteného dôkazu nijak nespochybnil. Čo sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., tento taktiež nie je splnený, pretože absentuje uvedenie konkrétnej skutočnosti, z ktorej by vyplývalo nesprávne právne posúdenie zisteného skutku. Marihuana je zaradená do I. skupiny psychotropných látok v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov. Pokiaľ ide o naplnenie znaku - obvykle jednorázová dávka, na preukázanie tohto znaku je potrebné zabezpečiť v rámci trestného konania odborné vyjadrenie alebo znalecké dokazovanie. V danej veci bol zabezpečený znalecký posudok, z ktorého vyplýva, že v krabičke, ktorú obvinený dobrovoľne vydal, sa nachádzala sušená marihuana z hmotnosťou 120 mg, ktoré obsahovalo viac ako 10 mg účinnej látky THC, pričom uvedené množstvo sa považuje za minimálne 1 obvykle jednorázovú dávku drogy a je spôsobilé po aplikáciu ovplyvniť stav ľudskej psychiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 3 Tr. por.) a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko neboli naplnené dovolacie dôvody, ako ich uviedol obvinený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať ani meniť.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených pochybení, pričom má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštanca.

V prvom rade nemožno súhlasiť s obvineným v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. uplatnenou námietkou, že policajti bez zákonného dôvodu vykonali u neho prehliadku, pri ktorej zaistili marihuanu.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a/, b/ zák. č. 171/1993 Z.z. Policajný zbor plní tieto úlohy: spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody a bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatel'ov.

Podľa § 8 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z.z. pri vykonávaní služobnej činnosti je policajt povinný dbať na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby i svoju vlastnú a nepripustiť, aby v súvislosti s touto jeho činnosťou vznikla osobe bezdôvodná ujma a aby prípadný zásah do jej práv a slobôd prekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného jeho služobnou činnosťou. Pri vykonávaní služobnej činnosti je policajt povinný dodržiavať etický kódex policajta, ktorý vydá minister.

Podľa § 18 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z.z. policajt je oprávnený vyzvať osobu, ak je to potrebné na plnenie úloh podľa tohto zákona, aby preukázala svoju totožnosť dokladom totožnosti.

Právny základ oprávnenia policajta vyzvať osobu na preukázanie totožnosti nájdeme v ustanovení § 18 zákona o Policajnom zbore. Podľa odseku 1 tohto ustanovenia „policajt je oprávnený vyzvať osobu, ak je to potrebné na plnenie úloh podľa tohto zákona, aby preukázala svoju totožnosť dokladom totožnosti“. Úlohy, ktoré plní Policajný zbor, sú vymenované v ustanovení § 2 ods. 1 zákona o Policajnom zbore. Výkonom oprávnenia policajta vyzvať osobu na preukázanie totožnosti sa zasahuje do jej základných práv a slobôd, teda sa jedná o služobný zákrok podľa ustanovenia § 9 ods. 3 zákona o Policajnom zbore. Služobný zákrok je zákonom ustanovená a v jeho medziach vykonávaná činnosť policajta, pri ktorom sa bezprostredne zasahuje do základných práv a slobôd osoby.

V zmysle slovenskej právnej úpravy je teda oprávnenie policajta požadovať preukázanie totožnosti de lege lata považované za služobný zákrok, ktorý možno vykonať len v prípade, ak je to potrebné na plnenie úloh Policajného zboru. Týmto zákrokom sa zasahuje prinajmenšom do práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia (čl. 16 ods. 1 Ústavy, tiež čl. 8 Európskeho dohovoru) a do práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (čl. 19 ods. 2 Ústavy). Pod „neoprávneným zasahovaním“ treba rozumieť také zasahovanie, ktoré nemá základ v zákonnej úprave, nesleduje ustanovený cieľ, nedbá na podstatu a zmysel obmedzovaného základného práva a slobody, alebo nie je nevyhnutným a primeraným opatrením na dosiahnutie ustanoveného cieľa. Výsledok posúdenia vzťahu primeranosti medzi namietaným zásahom a sledovanými legitímnymi cieľmi bude závisieť od zistenia, či zásah spočíval na relevantných a dostatočných dôvodoch. Ak potom policajt požaduje preukázanie totožnosti od osoby, hoci neplní úlohy Policajného zboru alebo preukázanie totožnosti dotknutej osoby nie je potrebné na plnenie tej - ktorej úlohy, možno hovoriť o zasiahnutí do súkromného života, ktoré nemá základ v zákonnej úprave.

So subjektívnym výkladom a hodnotením postupu policajných orgánov v predmetnej veci tak, ako ho predkladá dovolateľ v písomných dôvodoch dovolania, sa najvyšší súd nestotožňuje. Na rozdiel od tvrdení dovolateľa je podľa názoru najvyššieho súdu nesporné, že policajti, ktorí plnili svoje pracovné povinnosti vyzvali podozrivú osobu - dovolateľa na preukázanie totožnosti. Oprávnenie policajta vyzvať osobu na preukázanie totožnosti mu vyplýva priamo zo zákona, pričom následne ako sa ho opýtali, či má pri sebe veci pochádzajúce z trestnej činnosti im dovolateľ sám, dobrovoľne vyložil z vrečka krabičku s marihuanou. Marihuana bola teda zaistená v súlade s ustanovením § 89 ods. 1 Tr. por., teda dobrovoľným vydaním zo strany obvineného.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku je naplnený len vtedy, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie to, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu § 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod.

Obvinený v dovolaní namieta, že u zaistenej rastliny konope síce bolo dodržané množstevné kritérium, avšak nie hmotnostné kritérium, nakoľko u obvineného bolo nájdené len 120 mg uvedenej rastliny, a teda takéto množstvo nie je možné považovať za obvykle jednorázovú dávku drogy.

Dovolací súd uvádza, že v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať a preto nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení. Len odvolací súd v rámci odvolacieho konania môže dopĺňať, resp. korigovať skutkové závery súdu prvého stupňa, nakoľko ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd uvádza, že právna kvalifikácia stíhaného trestného činu ako zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držba a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Trestného zákona zodpovedá skutkovej vete (zistenému skutku) v rozsudku okresného ako aj krajského súdu, pričom nie sú dané žiadne okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu, či zánik trestnosti činu ani chyby pri uložení trestu. Preto je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Trestného poriadku a so zreteľom na to nemohol najvyšší súd rozhodnúť inak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Najvyšší súd však poukazuje na to, že rozhodovacia prax senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je ohľadne metodiky výpočtu obvykle jednorázovej dávky jednotná a doposiaľ nebola ani zjednotená.

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení, rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.